

Projekt

z dnia 30 listopada 2020 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ MIKOŁOWA**

z dnia 2020 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych na rok 2021**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 713 z późn. zm.) w związku z art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2277 z późn. zm.), na wniosek Burmistrza Mikołowa

**Rada Miejska Mikołowa
uchwała:**

§ 1. Przyjąć „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021” w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Mikołowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 roku.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2021

SPIS TREŚCI

- I. Wprowadzenie
- II. Podstawy prawne
- III. Cel główny Programu
- IV. Zasoby, podmioty realizujące
- V. Adresaci Programu
- VI. Źródła finansowania Programu
- VII. Monitoring efektywności działań
- VIII. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- IX. Szczegółowe cele i zadania Programu (spójne z Rekomendacjami GKRPA)

I. Wprowadzenie

Rok 2021 przyniesie z pewnością wiele wyzwań wszystkim podmiotom i instytucjom zajmującym się szeroko rozumianą pomocą osobom z problemem uzależnień, w związku z przewidywanym dłuższym obowiązywaniem stanu epidemii. Zmianom uległo funkcjonowanie różnych instytucji i placówek, w których pomoc i wsparcie uzyskują zarówno osoby uzależnione jak i współuzależnione, również wymóg częściowego przejścia w tryb pracy zdalnej w gminnych komisjach rozwiązywania problemów alkoholowych utrudnia konstruktywną pracę z klientami, a ograniczanie działalności punktów sprzedaży alkoholu z obszaru gastronomii uszczupliło wpływy finansowe do budżetu gmin. Ponadto realizacja programów profilaktycznych w placówkach oświatowych może nastreczyć trudności z uwagi na możliwość przejścia w hybrydowy bądź zdalny tryb pracy lub z powodu obostrzeń i rygorów sanitarnych, w tym zakazu wejścia na teren szkoły osób z zewnątrz. Z takimi trudnościami będą się musiały zmierzyć wszystkie gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych w Polsce.

Rekomendacje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021 zawierają dodatkowy rozdział zatytułowany „Szczególne regulacje, wytyczne i rekomendacje”, który mówi o organizacji prac gminnych komisji w stanie epidemii oraz dysponowaniu środkami pochodzącymi z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Poza cennymi wskazówkami dodatkowe wytyczne mówią wprost, iż **„stan epidemii i wprowadzone w związku z tym szczególne regulacje nie zwalniają z obowiązku realizacji zadań własnych samorządów w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych”**.

Przyjmując za priorytet podjęcie działań **adekwatnych do najważniejszych potrzeb zauważanych w gminie, a jednocześnie zakładając ich realizację w warunkach odbiegających od dotychczasowych**, opracowano niniejszy Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021 zwany dalej Programem, który systematyzując cele i zadania zgodnie z Rekomendacjami Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz podając wskaźniki do oceny ich realizacji, w czytelny i transparentny sposób przedstawia plan wypełnienia zadań własnych gminy Mikołów w zakresie profilaktyki oraz rozwiązywania problemów alkoholowych.

Obowiązek uchwalenia niniejszego Programu wynika z art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i zapobieganiu alkoholizmowi. Program jest elementem Strategii

Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Mikołów na lata 2019-2024. Realizację Programu powierza się Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Mikołowie.

II. Podstawy prawne

Ustawy:

- z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym
- z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
- z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
- z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym
- z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej
- z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych
- z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
- z dnia 27 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych
- z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym

Program jest spójny z:

- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Mikołów na lata 2019-2024

III. Cel główny Programu

Profilaktyka uzależnień mieszkańców gminy (szczególnie dzieci i młodzieży) poprzez podniesienie poziomu wiedzy na temat szkodliwości spożywania alkoholu i promowanie zdrowego stylu życia. Prowadzenie skoordynowanych działań terapeutycznych i rehabilitacyjnych zmierzających do radzenia sobie z istniejącymi problemami uzależnień i ich skutkami na tle społecznym. Realizacja powyższego celu przełoży się na zwiększenie jakości życia mieszkańców Mikołowa oraz zrównoważony rozwój sfery społecznej.

IV. Zasoby, podmioty realizujące

Koordynatorem i realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021 jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mikołowie.

Współrealizującymi Program będą: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnia Profilaktyki i Leczenia Odwykowego w Mikołowie, Centrum Integracji Społecznej w Mikołowie oraz organizacje pozarządowe zajmujące się szeroko pojętą profilaktyką uzależnień i przemocy, Wydział Oświaty Urzędu Miasta Mikołowa wraz z mikołowskimi placówkami oświatowymi, służby mundurowe, placówki służby zdrowia, podmioty realizujące zadania z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w ramach swoich zadań statutowych, organizacje kościelne, Sąd Rejonowy, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, lokalne media.

V. Adresaci Programu

Adresatami Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021 są wszyscy mieszkańcy gminy Mikołów. Program opiera się głównie na działaniach z zakresu profilaktyki uniwersalnej, skierowanych do odbiorców bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu i problemem przemocy. Szczególną uwagę w obszarze profilaktyki poświęca się dzieciom i młodzieży, rodzicom, Dorosłym Dzieciom Alkoholików, opiekunom i kobietom w ciąży. Ponadto konkretne działania z zakresu profilaktyki selektywnej i wskazującej adresowane są do osób pijących alkohol w sposób szkodliwy, uzależnionych i współuzależnionych oraz uzależnionych utrzymujących abstynencję.

VI. Źródła finansowania Programu

Program będzie realizowany przez cały rok kalendarzowy w ramach środków finansowych planowanych w budżecie gminy Mikołów, stanowiących dochody z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Podczas realizacji Programu gmina będzie przestrzegać ustawowego wymogu, aby każde zadanie finansowane w jego zakresie miało związek z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień. Wytyczne do realizacji zadań wynikających z Programu zawierają „Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2021 roku” opracowane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

VII. Monitoring efektywności działań

Systematyczne zbieranie, analiza i interpretacja danych w trakcie realizowania Programu oraz po jego zakończeniu ma na celu określenie efektywności poszczególnych działań. Dane te służą lepszemu projektowaniu kolejnych strategii profilaktyki, przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy. Monitoring odbywa się w sposób ciągły poprzez bieżące kontrolowanie jakości i rzetelności realizowanych działań, ścisłą współpracę z ich realizatorami oraz analizę i interpretację danych sprawozdawczych. Monitoring prowadzi się w oparciu o wskaźniki opisane w Rozdziale IX niniejszego Programu.

VIII. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest organem powołanym przez Burmistrza Miasta Mikołowa na podstawie ustawy z dn. 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zasady funkcjonowania i tryb pracy Komisji określa Regulamin. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ma za zadanie m.in. inicjowanie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, opiniowanie wniosków dotyczących zezwoleń oraz kontrolę punktów sprzedaży napojów alkoholowych, podejmowanie czynności zmierzających do orzekania o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, opiniowanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii. W ramach Komisji działają Zespoły: Zespół Motywacyjno-Interwencyjny, Zespół Kontrolny i Opiniujący oraz Zespół ds. Profilaktyki i Edukacji. Zadania Zespołów określa Regulamin.

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi członkom Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za prowadzone czynności przysługuje wynagrodzenie. Ustala się następujące zasady wynagradzania:

1. Za udział w posiedzeniu plenarnym członek Komisji otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 220 zł brutto.

2. Za udział w posiedzeniu Zespołu Motywacyjno-Interwencyjnego, Kontrolnego i Opiniującego oraz ds. Profilaktyki i Edukacji członek Komisji otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 220 zł brutto.

Podstawę do wypłacania wynagrodzeń stanowi lista obecności podpisana przez poszczególnych członków Komisji. Wpłata wynagrodzenia będzie dokonywana na wskazane przez członka Komisji konto bankowe w miesiącu następującym po miesiącu przepracowanym.

IX. Szczegółowe cele i zadania Programu (spójne z rekomendacjami PARPA)

CEL 1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu		
ZADANIE	DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI
Wspieranie finansowe placówki leczenia uzależnień od alkoholu – Poradni Profilaktyki i Leczenia Odwykowego w Mikołowie	- finansowanie realizacji ponadpodstawowych i pogłębionych programów psychoterapii uzależnienia od alkoholu - dofinansowanie zatrudnienia terapeutów - systematyczne nabywanie materiałów edukacyjnych	- ilość zakupionych materiałów edukacyjnych - liczba osób uczestniczących w psychoterapii - liczba zatrudnionych osób
Realizacja programów profilaktycznych i	- udzielanie dotacji na działalność klubu abstynenta i klubu	- liczba przeprowadzonych warsztatów, programów, zajęć

rehabilitacyjnych dla osób dorosłych	młodzieżowego - współpraca z NGO na rzecz społeczności lokalnej - promocja realizowanych działań	- liczba uczestników - ilość organizowanych i promowanych wydarzeń
Zapobieganie problemom wynikającym z picia alkoholu przez osoby starsze	- działania edukacyjne na temat zagrożeń związanych z używaniem alkoholu przez osoby starsze	- liczba zrealizowanych działań - liczba odbiorców
Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie Centrum Integracji Społecznej	- dofinansowanie działań mających na celu reintegrację społeczną i zawodową uczestników	- liczba uczestników korzystających z warsztatów, szkoleń i kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe - liczba uczestników korzystających z indywidualnego poradnictwa
Wspieranie działalności punktu informacyjno-konsultacyjnego	- dofinansowanie działalności w postaci udzielania konsultacji, doradztwa, edukacji i pomocy psychologicznej	- ilość godzin dyżurów - liczba osób korzystających ze wsparcia
Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	- codzienny dyżur stacjonarny i telefoniczny członka Komisji, konsultacje i udzielanie informacji - rozmowy motywujące w ramach posiedzeń Zespołu Motywacyjno-Interwencyjnego	- liczba osób korzystających z informacji i konsultacji w czasie dyżuru - liczba przeprowadzonych rozmów motywujących

CEL. 2 Udzielanie pomocy rodzinom, w których występuje problem alkoholowy; ochrona przed przemocą w rodzinie

ZADANIE	DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI
Wspieranie osób współuzależnionych	- dofinansowanie wsparcia dla osób współuzależnionych prowadzonego m.in. przez Poradnię Profilaktyki i Leczenia Odwykowego, stowarzyszenie abstynenckie i punkt informacyjno-konsultacyjny	- liczba osób współuzależnionych korzystających ze wsparcia
Zapewnienie pomocy dla osób z syndromem DDA oraz ich rodzin	- organizacja konferencji i warsztatów na temat syndromu DDA - kampania edukacyjna w mediach	- liczba zorganizowanych konferencji i warsztatów - liczba przeprowadzonych kampanii edukacyjnych
Wspieranie zadań realizowanych przez Placówkę Wsparcia Dziennego – Świetlicę Opiekuńczo-Specjalistyczną	- finansowanie działalności Placówki Wsparcia Dziennego – Świetlicy Opiekuńczo-Specjalistycznej	- liczba zatrudnionych pracowników merytorycznych - liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach - liczba posiłków w ramach programu dożywiania
Zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doznających przemocy, szczególnie w rodzinie z problemem alkoholowym	- organizowanie i finansowanie szkoleń dotyczących obowiązującej procedury Niebieskiej Karty - wspieranie funkcjonowania punktu informacyjno-konsultacyjnego - wspieranie działalności grup samopomocowych - dofinansowanie działań mających na celu zwiększenie umiejętności i możliwości radzenia sobie z przemocą	- liczba przeprowadzonych działań - liczba osób objętych działaniami - liczba przeprowadzonych szkoleń
Zapewnienie możliwości	- dofinansowanie form	- liczba osób objętych działaniami

wypoczynku dla dzieci z rodzin z problemami uzależnień, przemocy domowej	wypoczynku dla dzieci i młodzieży zapewniających realizację programów profilaktycznych lub/i socjoterapeutycznych	- ilość przeprowadzonych zajęć profilaktycznych lub/i socjoterapeutycznych
Prowadzenie gminnego telefonu zaufania POP	- finansowanie dyżuru psychologa przy telefonie zaufania	- liczba godzin dyżuru - liczba przeprowadzonych rozmów

CEL. 3 Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży		
ZADANIE	DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI
Zwiększanie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą	- organizowanie i finansowanie szkoleń dotyczących skutecznych strategii profilaktycznych	- liczba przeprowadzonych szkoleń - liczba przeszkolonych osób
Prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży	- finansowanie realizacji rekomendowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych dla dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych	- liczba przeprowadzonych programów - liczba osób objętych działaniami
Ograniczanie dostępności napojów alkoholowych osobom poniżej 18 r.ż	- udział w kontroli podmiotów prowadzących sprzedaż alkoholu w zakresie przestrzegania przepisów wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi - kampanie informacyjno-edukacyjne wobec sprzedawców napojów alkoholowych	- liczba przeprowadzonych kontroli - ilość rozprowadzonych materiałów edukacyjnych - liczba przeprowadzonych kampanii
Prowadzenie stałego interaktywnego systemu informacji	- rozwój strony gkrpa.mikolow.eu - założenie profilu w mediach społecznościowych o tematyce związanej z profilaktyką uzależnień	- liczba umieszczonych kampanii, materiałów na stronach - liczba odbiorców działań prowadzonych w mediach społecznościowych - zasięg według statystyk
Realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych	- finansowanie realizacji zajęć sportowych - finansowanie szkoleń z zakresu znajomości strategii profilaktycznych, zasad pracy z młodzieżą z grup ryzyka i sytuacji psychologicznej dziecka w rodzinie alkoholowej	- liczba uczestników zajęć - liczba przeszkolonych nauczycieli
Poszerzanie wiedzy rodziców w zakresie ich kompetencji wychowawczych w obszarze zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży	- włączanie się w ogólnopolskie akcje zwiększające świadomość dotyczącą ryzykownych zachowań dzieci - promowanie Pomarańczowej Linii – ogólnopolskiej linii telefonicznej dla rodziców dzieci pijących - finansowanie realizacji programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodziców - kampanie edukacyjne na temat zachowań ryzykownych dzieci	- liczba przeprowadzonych programów - liczba osób objętych działaniami - liczba przeprowadzonych kampanii - ilość zakupionych i rozprowadzonych materiałów edukacyjnych

	i młodzieży	
Przeciwdziałanie nietrzeźwości na drogach	- finansowanie materiałów edukacyjnych dla kandydatów na kierowców na temat zagrożeń płynących z jazdy pod wpływem alkoholu	- liczba zakupionych i rozprowadzonych materiałów edukacyjnych - liczba osób objętych działaniami
Działania na rzecz ograniczenia populacji osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie	- wdrażanie do placówek podstawowej opieki zdrowotnej programów wczesnego rozpoznawania i krótkiej interwencji - finansowanie szkoleń dla personelu medycznego w obszarze wczesnego rozpoznawania i krótkiej interwencji - zakup materiałów edukacyjnych	- liczba zakupionych i rozprowadzonych materiałów edukacyjnych - liczba przeszkolonego personelu medycznego
Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych, mających na celu ograniczanie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18. roku życia	- prowadzenie kampanii pozytywnych w punktach sprzedaży napojów alkoholowych - finansowanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych	- ilość przeprowadzonych kampanii - ilość przeszkolonych osób
Prowadzenie badań, zwłaszcza związanych z diagnozą zachowań problemowych, używaniem substancji psychoaktywnych oraz ewaluacją programów profilaktycznych	- sfinansowanie przeprowadzenia przez firmę zewnętrzną specjalizującą się w tego typu badaniach Diagnozy problemów społecznych wraz z ewaluacją - upowszechnienie wyników badań i ewaluacji	- Diagnoza problemów społecznych w formie książki i na nośniku
Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 ¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego	- składanie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa - występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego	- liczba złożonych zawiadomień - liczba wystąpień w charakterze oskarżyciela publicznego
Tworzenie systemowego wsparcia dla dzieci z FASD, ich rodziców i opiekunów	- działania edukacyjne promujące abstynencję w czasie ciąży oraz upowszechniające wiedzę na temat szkód wynikających z picia alkoholu przez kobietę w ciąży	- liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych

UZASADNIENIE

Z art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.) wynika, że do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady gminy. Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz.U. z 2019 r., poz. 2277 z późn. zm.), prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. Realizacja tych zadań prowadzona jest w oparciu o gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych uchwalany corocznie przez Radę Miejską. Program opracowany został zgodnie z założeniami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

W świetle powyższego podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021 jest zasadne.